

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

14 april 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het au pair-systeem
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Julien Demeulenaere tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de algemene achterstand van het arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Maandag 14 april 1997

VOORZITTER : De heer Robert Voorhamme

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.50 uur.*

Interpellatie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het au pair-systeem

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Merckx tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het au pair-systeem.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik loop al een hele tijd rond met de vraag of ik de minister zou interpellieren over het au pair-systeem. Twee jaar na een advies van een Adviesraad voor Tewerkstelling van Buitenlandse Arbeidskrachten vond ik echter dat nu het moment was aangebroken om eens duidelijk de stand van zaken op te maken.

De enige regeling die in België immers ten aanzien van het au pair-systeem bestaat, is opgenomen in het KB van 6 november 1967 betreffende de voorwaarden van toekenning en intrekking van de arbeidsvergunningen en arbeidskaarten voor werknemers van vreemde nationaliteit. Au pair wordt daar omschreven als meisjes – nu beter jongeren, maar in de tekst van 1967 staat dus meisjes – die naar België komen met het doel hun talenkennis te verrijken, hun persoonlijke vorming te verbeteren en kost en inwoon genieten in ruil voor zekere huishoudelijke werkzaamheden. Aan hen wordt slechts onder een aantal voorwaarden een arbeidsvergunning of -kaart toegestaan. Ze moeten tussen de 16 en de 30 jaar oud zijn, mogen geen enkele dienstbetrekking bekleden en na maximaal één jaar dient de persoon in kwestie het land te verla-

ten. In het dienstverleningscontract, dat moet worden afgesloten, wordt verder verduidelijkt dat de nadruk ligt op het deelnemen aan het gezinsleven en dat er voldoende vrije tijd dient te zijn voor vorming en taalverrijking. De zogenaamde huishoudelijke taken mogen dan ook niet te zwaar zijn – maximum 50 percent van een normale opdracht voor huishoudelijk personeel – en er moet worden gezorgd voor degelijke kost en inwoon én een behoorlijk zakgeld.

De praktijk van de au pair blijkt echter heel wat minder rooskleurig te zijn. Meer en meer wordt duidelijk dat au pair nog slechts weinig te maken heeft met culturele uitwisseling – de term moderne Assepoesters lijkt meer op zijn plaats. Dit blijkt in eerste instantie uit de sterke stijging van het aantal au pairs. Tussen 1986 en 1995 steeg het aantal au pairs in België van 69 naar 552. Dit cijfer haal ik uit het laatste verslag over de mensenhandel van het Centrum voor Gelijke Kansen. Voor Vlaanderen was er in diezelfde periode een stijging van 21 naar 207, dus een vertienvoudiging. Deze jongeren komen hoofdzakelijk uit landen als Polen, de Filipijnen, Slowakije en Hongarije. Ze worden hoofdzakelijk ingezet in goeude middens tegen een gemiddeld zakgeld van 12.000 frank per maand. Ter vergelijking : een normale huishoudelijke hulp verdient 50.000 frank bruto of 31.000 frank netto. Er zijn heel wat aanwijzingen dat hun takenpakket de wettelijke omschrijving zwaar overschrijdt. De controle is echter moeilijk, aangezien het steeds om activiteiten in privé-woningen gaat.

Het is niet alleen verwerpelijk dat deze jongeren als goedkope arbeidskrachten worden ingezet, bovendien staat deze mogelijkheid alleen open voor goeude families. Wie anders immers kan voldoende afzonderlijke leefruimte voorzien ? Uiteindelijk blijken de kosten van de kindercrèche hoger uit te vallen dan die van de inwonende au pair.

Merckx-Van Goey

Ook de bedoeling van de au pairs zelf ligt vaak niet echt bij culturele uitwisseling. Velen volgen de taal-cursussen niet waarvoor ze worden ingeschreven. In een recent artikel over au pairs werd nog gesteld dat de meesten er trouwens het nut niet van inzien om Nederlands te leren. Velen volgen dan ook Engels uit interesse en daarnaast Nederlands, Frans en Duits omdat het moet. Deze opmerking is op zijn minst opvallend voor jongeren die geacht worden naar hier te komen om andere culturen te leren kennen.

Een andere – en nog de meest verontrustende – vaststelling is dat het aantal tussenpersonen sterk stijgt. In de Vlaamse Gemeenschap zijn er nu reeds 13 bemiddelingsbureaus die vaak volledig uitgewerkte commerciële pakketten aanbieden waarin alle formaliteiten, zoals de verplichte taal-cursussen, worden geregeld. Bovendien blijkt er een netwerk te ontstaan waarbij jongeren, van wie het contract in het ene land, bijvoorbeeld Nederland, afloopt, in het andere land worden ingezet. Die bemiddelingsbureaus staan zelfs in de Gouden Gids.

De conclusie die getrokken kan worden, is dat het au pair-systeem misbruikt wordt voor de invoer van goedkope buitenlandse arbeidskrachten voor huishoudelijk werk. Zowel de werkgever als de au pair winnen bij het systeem, aangezien het voor de een om een goedkope arbeidskracht gaat en voor de ander enerzijds een betere verdienste dan in het thuisland is en anderzijds een kans biedt om in het buitenland aan de bak te komen.

In de conclusies van de onderzoekscommissie Mensenhandel, waar ik deel van uitmaakte onder de vorige legislatuur in de Kamer, werd uitdrukkelijk gewezen op de mogelijke verschuivingen die optreden in de verschijningsvormen van het fenomeen mensenhandel. Het recente verslag van de federale regering herhaalt dit en stelt vast – en ik citeer : dat de misbruiken om een verblijfsvergunning in België te bekomen evolueerden van het omzeilen van de asielprocedure naar het domein van de gemengde huwelijken, de gezinshereniging, alsook in mindere mate naar het domein van de adoptie en de au pairs. Het au pair-stelsel, zoals het nu bestaat, leent zich bij uitstek tot misbruik en mensenhandel. In het voorbije jaar werden drie slachtoffers van uitbuiting als au pair-jongere opgevangen door de opvangcentra. Dit kan u lezen in het recente evaluatieverslag van het centrum-Leman over de evolutie en de resultaten van de bestrijding van de internationale mensenhandel.

Na de verscherpte controle op de cabaretartiesten werden misbruiken en onverklaarbare verhogingen van het aantal aanvragen vastgesteld. Het systeem beantwoordt ook in onvoldoende mate aan de oorspronkelijke bedoeling : culturele uitwisseling en verbetering van de taalkennis. Daarom formuleerde de Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten op 13 april 1994 een advies aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid om de reglementering betreffende de arbeidsvergunningen voor au pair-jongeren op te heffen. Een KB van 19 mei 1995 stelde dat er voor au pairs geen arbeidskaart meer noodzakelijk zou zijn.

Dit was een terechte beslissing. Het gaat immers duidelijk niet om een arbeidsverhouding, maar wel om een stelsel dat jongeren toelaat andere culturen te beleven. Dit kunt u ook lezen in het verslag aan de koning, zoals gepubliceerd in het Staatsblad van 1 juni 1995. Deze regeling tot vrijstelling treedt echter pas in voege nadat de bevoegde overheden nadere regels in de sector van het onderwijs en/of de cultuur uitwerken voor een au pair-statuuut, zoals gevraagd door de Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten. Deze nadere regels in de sector cultuur en/of onderwijs zijn echter nog steeds niet vastgesteld.

Op de Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten van 20 december 1996 werd wel een advies gevraagd over een ontwerp van nieuw statuut voor au pair-jongeren van mevrouw Smet, federaal minister van Arbeid en Tewerkstelling. De eerder gecreëerde mogelijkheid om het systeem op te heffen via het KB van 19 mei 1995 zou dan opnieuw worden geschrappt.

In een nieuw advies van de Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten van 7 maart 1997 wordt verwezen naar het oorspronkelijke advies. De voorkeur gaat hierbij naar een opheffing van het systeem. Mijnheer de minister, deze informatie haal ik uit het verslag van het centrum-Leman, anders had ik dit niet geweten. Hieraan wordt toegevoegd dat de toestand sindsdien nog is verslechterd als gevolg van de opening van de grenzen in Oost-Europa. Achter de aanvragen voor au pair-jongeren zou veelal een aanvraag voor dienstbodepersoneel schuilgaan.

Het beleid staat vandaag dus weer op hetzelfde punt als op 13 april 1994, met als enig verschil dat er nu een ontwerp van nieuw statuut op tafel ligt, waarbij evenwel nog heel wat fundamentele vragen kunnen worden gesteld. Daarom stelde het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding in zijn verslag voor om het systeem van

Merckx-Van Goey

arbeidsvergunningen of arbeidskaarten op te schorten – zoals in 1994 al werd gevraagd – tot het moment dat het nieuwe statuut officieel van kracht wordt. Gelet op de vele vragen bij het ontwerp van minister Smet bestaat er weinig twijfel over dat dit niet op korte termijn kan gebeuren.

Tegen de uitbuiting waarvan de au pair-jongeren het slachtoffer worden, hebben de betrokkenen geen enkel verweer. Het werk dat ze verrichten in ruil voor kost, inwoon en zakgeld wordt niet beschouwd als arbeid. Daardoor kan er op basis van de sociale wetgeving niet worden opgetreden bij misbruiken, zelfs niet als het zakgeld niet wordt betaald of als de jongeren verplicht worden meer dan 40 uur per week te werken. De jongeren kunnen alleen maar ontgoocheld en zonder enige vorm van schadevergoeding terugkeren naar hun land van herkomst.

Het vervolgen van een gastgezin op basis van artikel 1 van de mensenhandel is theoretisch in een aantal gevallen mogelijk. Alles voltrekt zich echter in de privé-sfeer van een gezin. Daarom zal dit in de praktijk, wegens de moeilijkheden van de bewijslast, bijna altijd zeer moeilijk zijn. Deze jongeren, die met veel enthousiasme naar ons land zijn gekomen, verdienen beter.

Mijnheer de minister, drie jaar na het eerste advies tot opheffing van een systeem dat te veel wordt misbruikt, is er nog niets veranderd. Een KB is een federaal besluit. De gewesten staan echter in voor de toepassing van de reglementering voor au pair-jongeren. De problemen in deze sector zijn door de gewesten duidelijk gekend. Ze werden reeds uitvoerig geschetst. Het Vlaams Gewest moet dringend zijn verantwoordelijkheid opnemen en bijdragen tot een oplossing van dit probleem.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal concrete vragen. Bent u zich bewust van de misstanden in de au pair-sector ? Bent u op de hoogte van het feit dat de situatie escaleert ? Weet u dat de misbruiken vooral plaatsvinden waar de bureaus werken ? Welke maatregelen werden er al getroffen om deze wantoestanden te verhelpen ? Sinds 1994 is ook het Vlaams Gewest vragende partij om misbruiken op te heffen. Wat is er in dat verband al gebeurd ?

Het gaat om een culturele uitwisseling. Mijns inziens is het au pair-statuuut daarom een gemeenschapsmaterie. In welke mate zijn de initiatieven van federaal minister Smet daarmee te verzoenen ? Wat is de precieze inhoud van het voorstel van

minister Smet ? Werkt ook de Vlaamse regering een eigen statuut uit ? Zijn de ministers van Cultuur en Onderwijs een écht statuut inzake de culturele uitwisseling aan het uitwerken ? Wat was de houding van het Vlaams Gewest op 20 december 1996 en 7 maart 1997 in de Adviesraad ? Sinds 1994 werd het au pair-statuuut uit de tewerkstelling gehaald. Welk standpunt nam het Vlaams Gewest in op deze Adviesraad ? Is dit een standpunt van de Vlaamse regering ?

Ten slotte, verwijzend naar de vele initiatieven die er bestaan om jongeren binnen de EU en over de ganse wereld uit te wisselen – zoals Erasmus, Lingua, AFS, beurzen naar aanleiding van culturele akkoorden, enzovoort -, zijn er voldoende mogelijkheden voor jongeren om op een betaalbare wijze ons land te bezoeken. Kan het au pair-systeem niet beter worden afgeschaft, zoals ook het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest reeds voorstellen ? Ook de vakbonden, werkgevers en vele andere partners in deze materie vragen dit.

De voorzitter : De heer Sleecx heeft het woord.

De heer Jef Sleecx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal kort zijn, want mevrouw Merckx heeft de zaak reeds vrij gedetailleerd uiteengezet.

Ik wens hier vanuit mijn eigen ervaring te praten. Indertijd, en nu nog trouwens, was ik begaan met Roemenië. Ik kreeg vrij veel aanvragen van mensen die iemand vroegen om op hun kinderen te passen, in het kader van het au pair-statuuut. Naïef als ik was dacht ik dat dit een culturele uitwisseling was en vond het zeer knap dat men dit soort van human relationship kon opbouwen. Die mensen konden een beetje ervaring opdoen van wat onze westerse wereld eigenlijk is, om dat dan in eigen wereld uit te dragen. Ik wist wel dat die mensen een beetje moesten helpen in het huishouden, ongeveer 50 percent.

Mijn ervaring leert me – en hier kan ik mevrouw Merckx in bijtreden – dat heel wat mensen, die ik bijna als vrienden beschouwde, eigenlijk zwaar misbruik hebben gemaakt van deze uitwisseling. Deze kinderen – meestal jongeren van achttien of negentien jaar, die in mijn ogen nog altijd kinderen zijn – werden totaal misbruikt. Ze moesten niet de helft van het huishoudelijk werk doen, maar soms vijftig, zestig, tot zeventig uren werken, op de kinderen passen, afwassen, de kinderwas doen, noem maar op. Ik kwam tot de vaststelling dat het eigenlijk zeer goedkope arbeidskrachten waren.

Sleeckx

De problemen die ik er achteraf mee ondervonden heb, zijn de volgende. Inderdaad, men is verplicht om 12.000 frank per maand te betalen, althans het eerste jaar. Men kan eigenlijk maar een jaar blijven, maar dan komt er een arbeidscontract en dan moet er 24.000 frank worden betaald. Ik heb heel wat klachten gekregen van jongeren over dit systeem. Ik leefde altijd in de overtuiging dat het ging om een culturele uitwisseling, maar in feite was er een arbeidsverhouding ontstaan : deze jongeren werden bijna automatisch beschouwd als mensen die veertig, vijftig of zestig uren moesten werken. Als ze daar niet aan voldeden, zouden er klachten ontstaan. Deze jongeren hadden geen enkel verweermiddel.

Er zijn dus heel wat misbruiken gebeurd. De arbeidsverhouding moet worden opgeheven en men moet duidelijk uitgaan van een culturele uitwisseling. Mijnheer de minister, ik denk dat het een culturele aangelegenheid is, die in handen moet komen van de Vlaamse Gemeenschap. Deze culturele uitwisseling heeft immers weinig te maken met arbeidsverhoudingen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, collega's, binnen de Adviesraad Buitenlandse Arbeidskrachten hebben we inderdaad vastgesteld dat er op dit vlak heel wat misbruiken zijn. Daarover is er niet het minste misverstand.

Voorts zal ik dit standpunt ook aan de Vlaamse regering voorleggen. Ik zal dat ook meedelen aan federaal minister Smet, wanneer zij haar KB wenst te finaliseren. Ze moet dan op de hoogte zijn van het standpunt van de Vlaamse regering.

Ik kan een aantal argumenten geven die ons besluit om de aanpak van de federale minister te volgen, ondersteunen. We willen zelfs nog verder gaan dan de federale regering. Men probeert het probleem van deze schemerzone op te lossen door het te negeren : men verklaart eenvoudig dat het niet mogelijk is, dit terwijl men weet dat het op het terrein niet zo eenvoudig zal verlopen. In de culturele of onderwijssector ontmoet men waarschijnlijk dezelfde problemen, waarop men vanuit tewerkstelling geen enkele controle meer heeft. Onze intenties zijn dezelfde als die van de federale regering : een aanpak vanuit het oogpunt van de tewerkstelling. Ik zal zien of de Vlaamse regering me daarin volgt.

De voorstellen van mevrouw Smet betreffen verschillende KB's. Ze behelzen, en daarmee ga ik in op één van de gestelde vragen, een verscherping op bijvoorbeeld het vlak van de procedure. Dat ministerieel besluit moet haar inziens worden aangepast. Deze aanpassing bestaat erin dat de minister een aantal bijkomende eisen oplegt om het systeem vanuit het oogpunt van de federale wetgeving sluitender te maken. Ik benadruk dat het hier om een federale wetgeving gaat. Wij kunnen optreden als we bevoegd zijn, namelijk bij het optreden van au pair-bureaus en de tewerkstelling met een volwaardig tewerkstellingscontract. Via arbeidsbemiddeling beschikken we over instrumenten om daar op te treden.

Dat staat volledig los van de principiële discussie of dit alles in zijn geheel naar de gemeenschappen moet worden overgeheveld. Dat is de mening van de heer Sneeckx, die een benadering wil ontwerpen vanuit culturele en onderwijskundige invalshoek. Wij menen daarentegen dat de tewerkstellingsbevoegdheid ons mogelijkheden biedt. De au pair-bureaus moeten bijvoorbeeld worden erkend. In het kader van die erkenningsaanvraag kan men zeer strikte voorwaarden opleggen en heeft men greep op het systeem.

Ik geef even de procedures die minister Smet wenst te verscherpen. Zo vindt ze dat een kopie van de Belgische wetgeving over au pair-jongeren bij de overeenkomst moet worden gevoegd, net als de adressenlijst van de sociale inspectiediensten. De overeenkomst moet eveneens het nummer van de exploitatievergunning van het au pair-bureau vermelden, indien deze vergunning wordt opgelegd door de gewesten. Hierdoor krijgt men een greep op de wildgroei van dit soort bureaus, wat nu nog niet het geval is. Verder moet de overeenkomst worden vertaald in de moedertaal van de au pair-jongere. Er moet een afschrift van het diploma worden bijgevoegd, net als een bewijs van de opening van een bankrekening door de jongere in België. Verder is nodig : een attest van de samenstelling van het gastgezin, een getuigschrift van goed gedrag en zeden van elke meerderjarige in het gastgezin, en een bewijs van afgesloten verzekering. Deze voorwaarden wil minister Smet opleggen via een ministerieel besluit. Ik herhaal echter : wij kunnen daarin nog verder gaan.

In het door haar voorgestelde KB legt zij ook een aantal bijkomende voorwaarden op bij de toekenning van arbeidsvergunningen aan au pair-jongeren. In het voorstel verwijst ze grotendeels naar de regelgeving van Frankrijk, Nederland en Duitsland. Het feit dat er in vrijwel alle andere Europese

Kelchtermans

landen een regelgeving terzake bestaat, was ook voor ons een belangrijk argument. Minister Smet volgt de strategie van een aangepaste regelgeving : daarvoor richt ze zich vooral op de eerder genoemde landen. De voornaamste bijkomende voorwaarden zijn : beperking van de leeftijdscategorie van 18 tot 22, terwijl dat nu 16 tot 30 is ; het beschikken over een diploma van het hoger secundair onderwijs of een diploma daarmee gelijkgesteld ; minimale basiskennis van één der landstalen ; ongehuwd zijn, zonder kinderen ten laste ; ingeschreven zijn in een taal cursus ; niet eerder een arbeidskaart in België hebben verkregen ; beschikken over een individuele kamer bij het gastgezin. Ook moet de omgangstaal in het gastgezin één van de drie landstalen zijn waarvan de au pair-jongere een basiskennis heeft, moet er een verzekering medische hulp zijn, wordt een minimum van 4 uur per dag en 20 uur per week opgelegd, moet de jongere over één vrije dag per week beschikken en moet de jongere over de mogelijkheid beschikken de erendiensten naar keuze te volgen. Er wordt een zakgeld van 17.000 frank voorzien, met een bankrekening op naam van de jongere. Verder zijn er nog de kosten en lasten van de staat voor repatriëring, mogen er niet gelijktijdig twee au pairs in een gezin zijn, is de maximale geldigheidsduur van de arbeidsvergunning één jaar, waarbij hernieuwing mogelijk is. Voor zover dit maximum niet wordt overschreden, is een wijziging van gastgezin mogelijk.

Wij willen daarin nog verder gaan. We stellen voor dat het au pair-systeem vanaf het begin moet worden ingeschakeld in een arbeidscontract. Op die manier krijgt men greep op de bemiddeling. Via de erkenningsprocedure van de au pair-bureaus kan men strikte voorwaarden opleggen en kan men de wildgroei van dergelijke bureaus waarop nauwelijks controle bestaat, indijken.

Zoals ik in het begin reeds zei, bestaat er heel wat controle op de huidige regelgeving. Zo heeft de inspectie bijvoorbeeld in 1996, in het kader van door haar doorgevoerde tussentijdse en opvolgingscontroles, 367 onderzoeken uitgevoerd. In 1997 zijn er dat al 128. Eveneens met het oog op een efficiënte controle op de au pair-aanvragen en de uitvoering ervan, kunnen we de sociale diensten van de gemeenten mee inschakelen. Dat moet dan gebeuren in overleg met minister Peeters die bevoegd is voor de lokale besturen, of eventueel via de OCMW's. De lokale besturen beschikken mijns inziens over een controle mogelijkheid.

Ik herhaal dat de voorwaarden, zoals ze nu federaal worden voorgesteld, nog door de Vlaamse overheid kunnen worden verstrengd, zodat de greep op het mechanisme verbetert en er van in het begin sprake is van een volwaardig arbeidscontract en niet van een vrijblijvend contract, bijna op basis van zakgeld. Om die redenen en gelet op de internationale verspreiding, hebben we, in tegenstelling tot de andere stemgerechtigde leden van de Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten, voorzichtig gepleit voor het behoud van het au pair-systeem.

Ik zal dit zo voorleggen aan de Vlaamse regering, ook ter voorbereiding van het KB van minister Smet. Ik ben van oordeel dat we over goede argumenten beschikken. Ik vind ook dat we voor dit systeem, net zoals voor de andere tewerkstellingsprojecten voor zogenaamde kansarmen – begrijp dit woord niet verkeerd – opleiding en vorming moeten voorzien, op basis van een arbeidscontract. We doen dit nu ook, maar het zijn vooral onze eigen VDAB-opleidingsverantwoordelijken die zich hiermee bezig houden. Mevrouw Merckx, dit is ongetwijfeld een andere benadering dan die van u en van de heer Sleenckx. Wij vertrekken van een echt arbeidscontract en van een vergelijking met de ons omringende landen. We proberen dus door een betere en strengere controle, gebaseerd op een veel duidelijkere regelgeving, greep te krijgen op het systeem dat ook goede kanten heeft. Nu worden de misbruiken te eenzijdig benadrukt omdat er niet voldoende controle en regelgeving is.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat onze intenties in feite dezelfde zijn. We denken wel niet dat door het systeem af te schaffen, het probleem uit de wereld wordt geholpen. De internationale context is immers helemaal anders. Ook in het buitenland zoekt men als oplossing een veel betere controle en dus ook een veel betere contractuele beveiliging van in het begin door een duidelijk arbeidscontract.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Zoals hij zelf ook aangeeft, zitten we inderdaad op een andere golflengte. De minister zegt dat hij de aanpak van federaal minister Smet steunt. Hij stelt uitdrukkelijk dat hij het systeem in Vlaanderen nog meer wil verstrengen door het in te schrijven in de tewerkstelling.

Mijnheer de minister, als u andere Europese en internationale regelingen bekijkt, ziet u dat het

Merckx-Van Goey

daar in de eerste plaats geen tewerkstellingsprogramma's zijn, maar wel culturele uitwisselingsprogramma's. Is het wel het goede ogenblik om vreemde jongeren, die we willen laten kennismaken met onze cultuur en ons gezinsleven – ook een belangrijk element van onze cultuur – dit vooral te laten doen door hier te komen werken? Op die manier gaan we nog veel sterker benadrukken dat ze inderdaad naar hier komen om te werken. Ik geef er echter de voorkeur aan dat jongeren naar hier komen om samen met andere jongeren of in het kader van het onderwijs, kennis te maken met onze cultuur en met wat er in ons land reilt en zeilt, en niet om hier te komen werken.

Mijnheer de minister, u zegt dat er duidelijkere arbeidsovereenkomsten komen, maar het blijft een feit dat alles plaatsgrijpt in de privé-sfeer van het gezin en dat het onbegonnen werk is om alles effectief te controleren. Ik vrees dat u niet over de nodige instrumenten beschikt voor een strengere controle en dat ook de federale sociale inspectie daar moeilijk voor kan instaan.

Momenteel is het probleem beperkt tot niet-Europese vreemde arbeidskrachten – tot die au pair-jongeren. Ik neem aan dat dezelfde regeling van toepassing zal zijn op de Europese au pair-jongeren. Zullen die allemaal een arbeidsovereenkomst krijgen? Kunnen de diensten van de sociale inspectie dat allemaal controleren? Ik heb daar grote twijfels over, vooral omdat uit uw standpunt duidelijk blijkt dat het over een vorm van tewerkstelling gaat.

De verschillende gewesten staan er eigenlijk alleen voor. Het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn van oordeel dat dit niet uitdrukkelijk uit de sfeer van de tewerkstelling wordt gehaald. Sinds 1994 is er al een regeling om via onderwijs en cultuur vreemde jongeren de kans te geven om naar ons land te komen, maar dan wel met eerlijke bedoelingen. In hoeverre is dit dan nu echt nodig?

Als er 5 percent van de vijf- tot zeshonderd echte au pair-jongeren aldus respectvol worden behandeld, dan denk ik dat we een hoge schatting hebben gemaakt. Door nu de tewerkstelling nog meer te gaan benadrukken, spelen we in op de noden van onze eigen gezinnen. Ik steek niet onder stoelen of banken dat er cruciaal en dringend iets moet gebeuren voor de ondersteuning van huishoudhulp in de gezinnen. Maar, mijnheer de minister, moeten we daarvoor au pair-jongeren naar hier halen?

Het is opvallend dat dit gebeurt op een ogenblik dat er onder meer via een PWA-statuut mogelijkheden bestaan om bij te springen in gezinnen.

Laten we misschien opnieuw het statuut van dienstbode op zijn merites evalueren en het aanpassen aan deze tijd. Dan denk ik dat we inderdaad iets doen ten behoeve van deze gezinnen. Is het dan nodig deze noden in te vullen door de mogelijkheid te scheppen daartoe au pair-jongeren naar ons land te laten komen? Het lijkt me veel efficiënter hen daadwerkelijk uit het tewerkstellingscircuit te halen en hen specifiek voor culturele uitwisseling hiernaartoe te halen. Als nu blijkt dat de federale minister toch met haar voorstel en haar ontwerp wil doorgaan en een consensus en instemming zoekt terzake, laten we dan wachten tot het tenminste zover is. De discussie duurt nu al zoveel jaren omdat dit echt moeilijk is om uit te werken.

Ik weet dat er, bijvoorbeeld, sprake van is de uitbuiting te compenseren door een hogere vergoeding. Toch vraag ik me af of men zowel vanuit de sociale zekerheid als vanuit de fiscaliteit, zomaar zal toestaan dat men hun inkomen als zakgeld blijft beschouwen. Me dunkt zal het nog wel drie jaar duren vooraleer dit federaal op punt staat. Dan stel ik me de vraag, gelet op al die misbruiken waarbij de jongere voor een gezin 24 uur op 24 ter beschikking is, of deze regeling ondertussen aanleiding kan blijven geven tot misbruiken. Daaromtrent hoorde ik geen antwoord vanwege de minister. Het lijkt me een goed tussenvoorstel en ik zou graag zien dat het voorstel van het Centrum voor Gelijke Kansen wordt overwogen teneinde, tot het nieuwe statuut er is, het afleveren van arbeidsvergunningen op te schorten. Het waren bij de cabaretartiesten vooral de impresario's en bemiddelingsbureaus die gelobbyd hebben om voor hen arbeidskaarten toe te staan. Dat zullen inderdaad ook de eersten zijn die proberen ons te benaderen om op dit misschien wel radicale standpunt terug te komen.

Mijnheer de minister, we lezen in het verslag dat er bij de opvangcentra van slachtoffers van mensenhandel vorig jaar drie slachtoffers zijn opgevangen. Hoevelen vertellen niets en leggen geen klacht neer? De meesten. Als Vlaams Gewest kunnen we veel beter werk leveren. Het kan overigens een inbreng zijn in het werkgelegenheidsdebat omdat we zo ook eens zien hoe in die sfeer er een groei van tewerkstelling en werkgelegenheid kan zijn. Op die manier kunnen we, ten aanzien van de noden van onze gezinnen aan huishoudhulp en de noden voor opvang van kinderen, iets creatiever proberen te zijn. Laten we dan ook het au pair-sta-

Merckx-Van Goey

tuut niet besmetten door al te zeer de nadruk op tewerkstelling te leggen, want dat is niet de oorspronkelijke bedoeling van het statuut. Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord, maar vraag hem toch nog, voor hij hiermee naar de regering stapt, het toch nog eens in al zijn elementen te bekijken en bijvoorbeeld het tussenvoorstel van het Centrum voor Gelijke Kansen te overwegen, ter beveiliging of ter voorkoming van verdere misbruiken.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : Veel wil ik niet meer toevoegen, want mevrouw Merckx is zeer uitvoerig geweest. Ik kan duidelijk zeggen dat ik de zaak vooral benaderd heb vanuit de culturele sfeer. Als men de arbeidsverhouding even onder de loep neemt, denk ik dat er misbruiken blijven bestaan.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Het gaat er hem niet om wie gelijk heeft of welke stelling de meest adequate zal zijn. Ik denk dat de intentie voor beide dezelfde is. Er ligt momenteel een voorstel van de federale Minister van Werkgelegenheid voor dat specifiek inspeelt op dit systeem. Vanuit mijn bevoegdheid inzake tewerkstelling ontbreekt het ons aan de mogelijkheid om de regelgeving aan te passen. Ik stel voor in die mate een verstrenging aan te brengen dat er een belangrijke ontrading is ten aanzien van de misbruiken. U vindt dat we een en ander daar helemaal moeten weghouden, maar dat heb ik niet in de hand. Het andere heb ik gedeeltelijk wel in de hand.

Uit de argumentatie en de ervaring van mevrouw Merckx en tevens vanuit de besprekingen en de literatuur die ze daarover geconsulteerd heeft, blijkt dat het probleem vooral onderwijskundig en cultureel moet worden bekeken. Het betreft een discussie die ook binnen de Vlaamse regering aan bod zal komen. Tewerkstelling komt niet ter sprake, of komt slechts op de tweede plaats.

Ik zweer niet bij een of andere stelling. Ik zal bij de Vlaamse regering een nota indienen, omdat ik dat KB vanuit de Vlaamse regering wens te laten adviseren. De argumenten zoals ze hier naar voren zijn gebracht, zullen daar deel van uitmaken. Ik zou er graag een open bespreking van maken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Merckx werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Julien Demeulenaere tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de algemene achterstand van het arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Demeulenaere tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de algemene achterstand van het arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende.

De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, op 24 februari diende ik mijn interpellatieverzoek in. Enkele dagen later bereikte ons het ontstellende bericht dat Renault-Vilvoorde moest sluiten. Het hele land, evenals Frankrijk, Spanje en Duitsland toonden zich terecht verontwaardigd en verbolgen over deze plotse sluiting. Deze onmenselijke en onvergeeflijke beslissing van deze Franse – door de staat gecontroleerde – multinational is een zware slag in het gezicht van al wie het goed meent met de Vlaamse economie en met de Vlaamse tewerkstelling.

Ik heb het wel moeilijk met de mediashow die sommige politici rond dit drama opvoeren. Men mag immers niet vergeten dat er zich dagelijks zulke drama's voordoen die door hun kleinschaligheid de aandacht echter niet trekken. Ik citeer burgemeester Willy Courtois : Renault haalt de media omwille van de enorme omvang van het dramatisch evenement. Maar hoevelen, zelfstandigen en

Demeulenaere

werknemers, hebben de voorbije jaren in stilte eenzelfde lot moeten ondergaan. Einde citaat.

Echte solidariteit vereist dat een algemeen beleid wordt gevoerd dat dergelijke drama's zoveel mogelijk voorkomt, vooral in die regio's die door zulke gebeurtenissen extra hard worden getroffen, omdat ze reeds een flinke achterstand hebben.

Het arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende zal een dergelijke dramatische sluiting nooit beleven. De Westhoek werd immers nooit gezegend met een bedrijf met meer dan 3.100 man. De grootste werkgever in onze streek was de RMT, en iedereen weet dat bij de sluiting van de RMT naar een oplossing moest worden gezocht voor 1.700 man. De Westhoek reageerde gelaten, niettegenstaande de niet ingeloste beloften van de huidige minister van Binnenlandse Zaken op de verkiezingsavond van 21 mei 1995. Hij zou immers zorgen voor het voortbestaan van de RMT.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik neem aan dat u het hebt over de federale minister van Binnenlandse Zaken ?

De heer Julien Demeulenaere : Binnenlandse Zaken heb ik gezegd, anders zou ik wel Binnenlandse Aangelegenheden hebben gezegd. Minister Peeters zou zoiets trouwens nooit gezegd hebben in Oostende.

Door de sluiting van Lee Europe kwamen in Ieper van de ene dag op de andere 450 mensen op straat te staan. Lee Europe toonde alleen maar aan dat er in de Westhoek geen gunstig bedrijfseconomisch klimaat aanwezig is, dat de sociaal-economische en ruimtelijke handicaps die Vlaanderen parten spelen, dubbel zo hard aankomen voor de regio Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende.

Maar zoals ik reeds zei, bleef de Westhoek gelaten. En hieruit afleiden dat bij ons alles nog meevalt en dat de toestand niet verontrustend is, is totaal fout. We stellen inderdaad een algemene achterstand in het arrondissement vast : de werkloosheid, het inkomen per inwoner, de droevige behuizing, de nood aan industrieterreinen, de leegloop van gediplomeerden en de nood aan bijkomende wegeninfrastructuur. De achterstand – zeg maar de achteruitstelling – begint bij een niet-verlichte autoweg A18 vanaf Jabbeke en begint ook bij uzelf, mijnheer de minister-president, want op uw fameuze kustroute bent u niet verder geraakt dan Nieuwpoort. Ik kan u verzekeren dat Koksijde en De

Panne dit nog niet vergeten zijn. De werkloosheid in onze regio ligt heel hoog. Daar hoef ik u niet meer op te wijzen, de cijfers spreken boekdelen. Wij hebben de op één na hoogste werkloosheid van Vlaanderen – gemiddeld 15 procent. De sluiting van de RMT is voor de regio Oostende ongetwijfeld even hard aangekomen als de sluiting van Renault.

De atlas van de achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel is volgens minister Leo Peeters gedroomd studiemateriaal. Nazicht van deze atlas bleek voor de Westhoek een nare droom te worden, een nachtmerrie. Inzake het inkomen per inwoner vertoont de Westhoek nagenoeg volledig een bruine kleur. De smalle kuststrook vormt de enige uitzondering. De Westhoek scoort het zwakst : minder dan 250.000 frank inkomen per persoon. Het argument als zou de forfaitaire belastingaanslag op de landbouwers van doorslaggevende aard zijn voor dit laag gemiddeld inkomen, vervalt als we bedenken dat in het ganse arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende met zijn 104.000 belastingplichtigen slechts 8.800 belastingplichtigen uit de landbouwsector komen.

250.000 frank per persoon in de Westhoek is zeer weinig als we dit bedrag vergelijken met de 325.000 frank als Vlaams gemiddelde en met de 400.000 frank als gemiddelde voor de as Brussel-Antwerpen. Een logisch gevolg van die lage inkomens in de Westhoek is terug te vinden in het hoog percentage woningen zonder basiscomfort. Enkel de kuststeden beschikken over voldoende comfortabele woningen. In Vlaanderen zou gemiddeld 15 procent van de woningen het zogenaamde basiscomfort missen. Welnu, in de Westhoek loopt dit op tot 30 tot 40 procent, veruit de zwakste score voor Vlaanderen dus. Oudere mensen werken in de Westhoek niet langer aan hun woning. Waarom zouden ze ? Hun kinderen wijken toch uit naar de driehoek Gent-Brussel-Antwerpen.

Bezorg hun kinderen toch werk in eigen streek. Trek het gemiddeld inkomen per inwoner op. Stimuleer de renovatie van hun woningen. Dit zal bijdragen tot meer tewerkstelling. Het wordt inderdaad een kettingreactie. Het beleid moet mijns inziens volop aandacht besteden aan de verbetering van de kwaliteit van het woningenbestand.

Er is ook nood aan industrieterreinen om de leegloop van gediplomeerden tegen te gaan. Al onze afgestudeerde ingenieurs – en ik kan het weten, want ik heb 25 jaar wiskunde onderwezen in Veurne – wijken uit bij gebrek aan werk. Industrieterreinen zijn een conditio sine qua non om de bevol-

Demeulenaere

king werk te kunnen bezorgen. Of moet de Westhoek misschien verworden tot een reusachtig Bokrijk, dienstig als opslagplaats voor nucleair afval? Reeds in 1990 berekende het West-Vlaams Studie-bureau de bijkomende behoefte aan industrie-gronden: voor de periode 1990-1994 werd de behoefte geraamd op 463 ha en voor de periode 1995-1999 op circa 292 ha. Trouwens, ook toen al klaagde dit studie-bureau over de lange en ingewikkelde procedures.

De situatie is nauwelijks veranderd. Dit blijkt duidelijk uit diverse studies. Uit verschillende enquêtes, onder andere uit die van de Kamer voor Handel en Nijverheid en die van de GOM, blijkt dat het tekort aan industriegrond de doorslaggevende factor is in de beslissing om te verhuizen. Een ruimer aanbod van bedrijfsterreinen is een absolute noodzaak. De GOM-West-Vlaanderen heeft berekend dat er in West-Vlaanderen behoefte is aan 600 hectare nieuwe bedrijfsterreinen. Er is behoefte aan bijkomende bedrijfsterreinen, meer bepaald in Veurne, maar ook in Gistel. Deze laatste gemeente werd door de eminente deskundigen niet eens aanvaard als economisch knooppunt. Toch is dit actieve stadje gelegen aan de A18, mét afrit. Het wordt ook doorkruist door de N33 Oostende-Roeselare en de N367 Brugge-Nieuwpoort.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat veel West-Vlaamse ondernemingen naar Frankrijk vluchten. De loonlasten liggen daar immers tot 20 percent lager. De industrieterreinen liggen er nog te wachten. Ook de nodige vergunningen liggen klaar. Onze zuiderburen zijn ongetwijfeld gelukkig met de Belgische – zeg maar West-Vlaamse – investeerders die in 1996 zorgden voor 2.515 nieuwe arbeidsplaatsen, zonder te spreken over het tewerkstellingseffect in nevenbedrijven en toeleveringsbedrijven. In totaal zorgen de Vlamingen in Noord-Frankrijk dus voor ongeveer 5.000 tot 6.000 nieuwe werkplaatsen. De Morgen blokletterde: Vlamingen voelen zich nu eenmaal thuis in Frankrijk. Sta me toe hier hartelijk om te lachen. Het gaat hier louter om een economische noodzaak. Vlamingen kijken slechts uit in uiterste nood. Vroeger werden buitenlandse investeerders aange-trokken. Nu stoot men de eigen ondernemingen af.

Door de beschikbaarheid van bruikbare industrie-terreinen en door snel de nodige vergunningen te verschaffen zorgt Frankrijk ervoor dat beginnende bedrijven er geen grote problemen ondervinden. Het land is ook zeer soepel inzake uitbreiding van de gevestigde zonevreemde bedrijven. Werkzeker-

heid en een ondernemingsvriendelijke regelgeving zullen bijdragen tot een opmerkelijke verhoging van de tewerkstelling.

In de Handelingen heb ik het volgende gelezen: Binnen de Vlaamse regering werd een commissie opgericht die werkt aan een grotere overeenstemming tussen de wet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw enerzijds en de milieureglementering anderzijds. Tevens werd een werkgroep opgericht met als opdracht te onderzoeken welke wijzigingen kunnen worden aangebracht aan de wet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Dit gaat onder meer over de versnelling van de procedures inzake wetswijzigingen. Mijnheer de minister-president, hoe ver staan de werkzaamheden in die werkgroep?

Uit de enquête van de Vlaamse administratie voor Economie blijkt dat 80 percent van de bedrijven de loonkosten als een pijnpunt ervaart in het investeringsklimaat. Tevens ervaart 44 percent van de bedrijven het vergunningenbeleid als inadequaat en als een van de belangrijkste hinderpalen in het uitbouwen van een gunstig investeringsklimaat. Volgens minister Van Rompuy zouden de verantwoordelijke ministers hieraan werken. Mijnheer de minister-president, hoe ver staat dit werk?

Men kijkt uit naar Frankrijk waar er geen problemen zijn bij het aanleggen van een autobaan. Bij ons duurde het jaren om de laatste zeven kilometer van de A18 van Veurne tot de Franse grens aan te leggen. Zelfs nu is het werk nog niet helemaal voltooid.

Minister-president Luc Van den Brande: Mijnheer Demeulenaere, hierop zou ik graag onmiddellijk reageren. Dit was inderdaad een pijnpunt. In 1994 heb ik daarover een beslissing genomen. We hebben toen middelen uit de begroting voor Economie – ongeveer 3 miljard frank per jaar – getransfereerd naar de begroting voor Infrastructuur. Ik heb ook altijd duidelijk gesteld dat de aanleg van dit stuk weg sneller diende te gebeuren dan oorspronkelijk gepland. Voor mij was dit een absolute prioriteit. Over enkele weken zullen de werken worden beëindigd. U mag me dus niet verwijten in deze zaak niet vastberaden genoeg te hebben gehandeld.

De heer Julien Demeulenaere: Mijnheer de minister-president, ik erken uw verdiensten in dit verband. Ik had u dit trouwens ook gevraagd. Zoals u zelf zegt, is dat stuk momenteel nog niet volledig afgewerkt. In Frankrijk is dit wel al jaren geleden gebeurd.

Demeulenaere

Mijnheer de voorzitter, in dit verband wil ik verwijzen naar een typefout in de tekst die ik heb ingediend. Het gaat hier over de A19, niet over de A18. De A19 was oorspronkelijk gepland tot Veurne. Nu loopt hij tot Ieper. De laatste 27 kilometer naar Veurne wordt blijkbaar onder druk van sommige groepen opnieuw afgevoerd. De kuststeden De Panne en Koksijde zijn samen met Veurne vragen-de partij.

In Veurne is het bestaande industrieterrein te klein. Mits het doortrekken van die A19 kan Veurne een belangrijk economisch knooppunt worden, waar de eigen ingenieurs en technici wél aan de slag kunnen in plaats van te moeten uitwijken.

De organisatie van een referendum in de Westhoek, zoals ik al suggereerde aan minister Baldewijns, waarbij men aan de gemeentes Ieper, Vleteren, Alveringem, Veurne, De Panne en Koksijde zou vragen of de A19 al dan niet moet worden doorgetrokken, zou wel eens aanleiding kunnen geven tot verbazing over het resultaat. Het zijn niet altijd de luidste roepers die het grootst in aantal zijn. Een verbetering van de wegeninfrastructuur wordt steeds meer een belangrijke factor bij de keuze van de vestigingsplaats voor een bedrijf. In de Risokrant van december 1996 lezen we, en ik citeer : de Westhoek is een plattelandsgebied, een waardevolle streek wat landbouw en groen betreft. Een streek met verschillende tendensen. Enerzijds geven de bevolkingscijfers aan dat heel wat mensen wegtrekken uit de Westhoek, vooral jongeren. De tewerkstellingsmogelijkheden zijn immers beperkt. Het woningenbestand is verouderd. Het welvaartspeil lijkt lager. Het draagvlak van de gemeenten is beperkt. Vele openbare en private voorzieningen gaan zich vestigen buiten de streek. Anderzijds blijft er altijd een aantrekkingskracht uitgaan van de Westhoek : mensen verkiezen om te blijven wonen in de streek, nieuwe mensen komen er zich vestigen. Blijkbaar leeft het platteland, maar dan toch anders. Einde citaat.

In diezelfde krant kon ik lezen dat men samen met de provincie een onderzoek wil starten over hoe de Westhoek hiermee leeft. Aan het onderzoek werken de universiteiten van Gent, Leuven en Amsterdam mee. Het antwoord kan ik nu reeds geven. De mensen houden van hun streek en blijven er zolang het kan. Ze zien hun kinderen wegtrekken. Ze zien de landbouw wegwijnen. Ze zien er stedelingen die rust komen zoeken. Ze hadden liever hun eigen kinderen zien terugkomen. Ze hopen dat de over-

heid iets zal doen. Ze zijn gelaten en berusten. Ze zijn braaf, komen niet op straat.

Ten slotte wou ik ook nog wijzen op de problematiek van de ruimtelijke ordening in het algemeen en van het Ruimtelijk Structuurplan in het bijzonder. U ziet, mijnheer de minister-president, dat ik de interpellatie tot u heb gericht. Het probleem van de Westhoek is zo veelzijdig, dat het onbegonnen werk is om iedere minister afzonderlijk te interpellieren. Ik stel dan ook al mijn hoop op u.

Het moet de bedoeling zijn dat het Ruimtelijk Structuurplan voor de Westhoek nieuwe mogelijkheden creëert, in plaats van nieuwe ruimtelijke beperkingen op te leggen. Concreet dient dit in te houden dat alle wegen worden opengelaten voor uitbreiding van industriezones, in plaats van dit a priori krampachtig af te wijzen. De voorziene vijfhonderd hectare voor historisch gegroeide bedrijven voor heel Vlaanderen is uiteraard ontoereikend. Mijnheer de minister-president, u riep iets in het leven om de kustzone te helpen. Uw Kustactieplan heeft als voornaamste doel het opvijzelen van de leefbaarheid van de kust. Dit wordt een vijfjarrenplan, zodat het allicht nog te vroeg is om concrete resultaten voor te leggen.

Het managementcomité voor het doelstelling 5b-programma Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied, heeft een positieve beslissing genomen inzake toekenning van Europese steun voor een aantal projecten, waarvan enkele inzake structurele maatregelen die een oplossing moeten bieden voor het drinkwaterprobleem in de Westhoek. Verdere projecten zijn : opleiding ter bevordering van economische groei van de KMO's ; integratie van distributietechnologie in Oostende ; creëren, commercialiseren en stimuleren van hoeveproducten. Over hoeveel nieuwe, reële jobs gaat het hier ? Hoeveel bedrijven werden opgestart en met welke nieuwe tewerkstelling ? Welke dringende maatregelen treft uw regering om de grote werkloosheid in de Westhoek terug te dringen ? Wat stelt de regering voor om het wooncomfort te verhogen ? Wanneer komen er bijkomende industrieterreinen ? Vindt de regering de doortrekking van de A 19 met 27 kilometer van Ieper naar Veurne niet nodig ? Wanneer denkt de minister-president dat de grote, algemene achterstand van de Westhoek zal worden opgelost ?

Ik heb hier het gemiddeld inkomen per aangifte voor heel West-Vlaanderen, van alle 64 gemeentes. De gemeentes 33 tot 64 zijn de gemeentes met de laagste inkomens. Zij situeren zich bijna allemaal in datzelfde arrondissement. Ik ontving, evenals

Demeulenaere

mijn collega, van SOW, Samenlevingsopbouw Westhoek, een aantal kaartjes. Daarop staat, en ik citeer : zes jaar na aanvang rijden er vier belbussen in de Westhoek. Een vijfde is op komst. Is de Westhoek nu mobieler, bereikbaarder of meer ontsloten geworden ? Of moeten we werk maken van de A 19 en de N 37 ? Einde citaat. Een ander kaartje zegt, en ik citeer : hoe leefbaar zijn de kleine dorpen anno 1997 ? Waarom wonen de mensen er ? Is het om de eindeloze vergezichten, de idyllische dorpen ? Is het omdat de wc buiten is, de bakker reeds lang verhuisd is, het café gesloten blijft ? Einde citaat. Deze teksten komen van SOW, waar de mensen nog zeer voorzichtig zijn in hun bewoordingen, omdat ze niet vastbenoemd zijn. Nu werden vier van de zeven mensen die daar werkten, vervangen. Deze mensen hebben immers geen zin meer om nog langer te blijven werken – met een onzeker statuut – aan een project waarvan ze duidelijk merken dat het niet veel zal opleveren.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, ik sluit me uiteraard aan bij deze interpellatie. De Westhoek maakt deel uit van West-Vlaanderen. In dat verband zou ik even het volgende willen vermelden. Ik hoorde bij de delegatie van het Vlaams Parlement die net een bezoek heeft gebracht aan Polen. Welnu, daar was ik in feite trots West-Vlaming te zijn. Men kan de huidige situatie in dat stukje Vlaanderen zeker niet wijten aan de inwoners ervan. Het is inderdaad eerder een kwestie van structurele problemen. Ik was trots West-Vlaming te zijn omdat ik ginds heb vastgesteld dat in de Vlaamse-Poolse handelskamer twee West-Vlamingen zijn tewerkgesteld binnen het thema Flandria. Ook was ik er fier op dat de econome van het Europa-college een West-Vlaamse was, afkomstig uit mijn arrondissement Oostende, en dat Export Vlaanderen een West-Vlaming heeft afgevaardigd. Ten slotte kunnen we eveneens vaststellen dat onze gouverneur een West-Vlaming is. Het is dus zeker niet te wijten aan de bewoners ; ik denk wel dat het beleid tekortschiet.

Ik wil twee bedenkingen toevoegen aan de interpellatie van de heer Demeulenaere. Ten eerste is er het probleem dat in de Westhoek 20 tot 40 percent van de woningen geen wooncomfort heeft en al evenmin is aangesloten op het waternet. Onlangs werd echter een decreet goedgekeurd waarbij iedereen recht zou krijgen op 15 kubieke meter gratis water. Daar deze Vlamingen niet beschikken

over het fundamentele recht van bevoorrading met leidingwater, kan men besluiten dat ze niet gelijk zijn voor deze wet. Dat lijkt me een sociale discriminatie. Misschien zou men er eerst voor moeten zorgen dat iedereen wordt voorzien van leidingwater, alvorens men het kan hebben over het gratis ter beschikking stellen van een hoeveelheid water.

Ten tweede had de heer Demeulenaere het over de uitwijking van een aantal Vlaamse arbeidskrachten. Anderzijds bestaat er ook heel wat inwijking van Franse arbeidskrachten : een aantal fabrieken doen voor 80 percent van hun werknemers een beroep op Fransen. Dit zal waarschijnlijk niet alleen samenhangen met de loonkosten, maar ook met het feit dat de vakbonden geen greep hebben op dit fenomeen. Het is betreurenswaardig dit te moeten vaststellen : enerzijds door de loonkosten, anderzijds door onze ingewikkelde wetten wordt gekozen voor alternatieven die in feite overbodig zijn. We zouden het immers best kunnen rooien met onze eigen mensen.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, ik wil het niet hebben over de inhoud van deze interpellatie : ik ben immers geen inwoner van de streek in kwestie. De argumentatie van de heer Demeulenaere zal de volgende dagen echter voor een groot deel terugkeren, en wel naar aanleiding van het door ons voorbereide werkgelegenheidsdebat.

Mijnheer de minister-president, ik heb zeer aandachtig geluisterd en moest steeds terugdenken aan het mooie gesprek dat u in het programma De zevende dag voerde met Willem Vermandere, een zeer bekend man uit de Westhoek. Toen ik het betoog van de heer Demeulenaere hoorde, werd ik herinnerd aan het beeld dat die man in zijn lied ophing van Vlaanderen. Ik wil niet demagogisch zijn, maar ik wil enkel stellen dat men de zaken langs twee kanten kan bekijken. Voor een groot deel kan ik de heer Demeulenaere echter wel bijtreden.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats wil ik de heer Demeulenaere bedanken, niet alleen omdat hij een aantal vragen heeft gglobaliseerd, maar ook voor de wijze waarop hij heeft geïnterpelleerd. U hebt uw grote bekommernis geuit voor een streek die – dat is het minste wat men kan

Van den Brande

zeggen – met structurele moeilijkheden worstelt. Een aantal van uw uitgangspunten kan ik rustig bijtreden. Het lijkt me dan ook niet dat deze interpellatie een antithese naar voren wou brengen. Ik zal trachten aan te geven in welke mate we iets kunnen verhelpen aan de pijnpunten en waar dat moeilijker ligt. Ook hier lijkt een gedeeltelijk opnemen van de eigen verantwoordelijkheid noodzakelijk, maar men moet daarvoor uiteraard ook de ruimte krijgen.

Een korte beschouwing vooraf. We gaan niet discussiëren over de werkloosheidscijfers ; ik heb daar geen behoefte aan. Ik wil slechts zeggen dat er terzake enige nuancering moet worden aangebracht in de vergelijking met het Vlaams en provinciaal gemiddelde van enerzijds de Westhoek-arrondissementen Ieper, Veurne en Diksmuide en anderzijds het arrondissement Oostende.

Ik wil gewoon aantonen dat het normaal is dat deze cijfers uit elkaar liggen, en dat het in de ene regio misschien wel iets minder slecht is dan in de andere. Dat is het enige wat ik wil opmerken.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de minister-president, de cijfers tonen dit inderdaad aan. Hoe komt dit eigenlijk ? In de Westhoek blijft in veel gezinnen moeder de vrouw thuis aan de haard, en is dus geen werkzoekende. Dat is een andere mentaliteit.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik ben het hiermee eens, maar hier op ingaan zou ons te ver leiden.

Full employment betekende twintig jaar geleden een werkloosheid van 3 percent. We moeten de arbeidsmarkt flexibeler maken. Als we dat niet doen, zullen we full employment in de toekomst omwille van de arbeidsparticipatie waarschijnlijk moeten gelijkstellen met een werkloosheid van 8, 9 of 10 percent. Om dit te vermijden, moeten we heel andere vormen van arbeid aanvaarden in een sociale context en cohesie die ons eigen zijn, en die dus niet dezelfde zijn als in Zuid-Oost-Azië of in Centraal- en Oost-Europa. Ik spreek u dus niet tegen. Er heeft zich de laatste twintig jaar een enorme structurele verschuiving voltrokken, trou-

wens niet alleen in de Westhoek of in de betrokken arrondissementen.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de oorzaken van het structurele tekort aan arbeidsplaatsen in de Oostendse regio zijn voldoende bekend. De analyse werd al gedeeltelijk naar voren gebracht. We kunnen de oorzaken op een rijtje zetten. Ten eerste is er de achteruitgang van de industriële tewerkstelling, onder andere in de scheepsbouw en de metaalverwerkende sector. Dit is een algemeen Vlaams fenomeen dat sterk voelbaar is in de Brugse regio. U weet naar welke dossiers ik verwijs. Dat is de paradox waarmee we leven : wat ogenschijnlijk de sterkte is van de Vlaamse economie, is ook haar zwakte. Een tweede oorzaak is de RMT-problematiek. Een derde oorzaak is de tragere tertialisering van de dienstverlenende bedrijven in de regio, het specifieke probleem van seizoenarbeid tegen een relatief laag loon in de horeca tijdens het toeristische seizoen, en de achteruitgang van de zeevisserijsector in al zijn geledingen. Ik ben misschien niet volledig, maar dit is ongeveer de structurele analyse die we moeten maken voor deze Vlaamse streek. Het is waarschijnlijk niet zinvol om algemene, lineaire oplossingen en structurele versterkingen te zoeken. Men moet rekening houden met de structurele eigenheid van elke streek.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer Demeulenaere, de Vlaamse regering is zich bewust van de sociaal-economische problemen van de kustregio. Oostende werd dan ook in het begin van de jaren '90 erkend als een van de acht impulsgebieden in Vlaanderen. De reden hiervoor was onder meer de hoge werkloosheid. U herinnert zich nog wel het programma dat toen werd opgestart voor drie jaar – het werd verlengd – voor een bedrag van 2 miljard frank. De maatregelen in die impulsgebieden zijn nadien – waar mogelijk – door andere maatregelen voortgezet. Het is goed om nog even naar voren te brengen dat onder andere de volgende economisch-infrastructurele maatregelen en projecten met hulpmiddelen werden gefinancierd : de uitbouw van de luchthavengebonden bedrijfsterrinen met een verbindingsbaan, die zeer belangrijk zijn voor de uitbouw van de regionale goederenluchthaven met het aantrekken van nieuwe trafieken en bedrijven die luchtvaart- en havengebonden zijn ; de startfinanciering van het zeehavenmanagement ; de uitbouw van het bedrijvent centrum en het doorgangsbouw ; en de extra opleidingsmaatregelen, in het bijzonder voor laaggeschoolden.

Ik zeg niet dat de wereld hierdoor is veranderd, maar er werden in dit impulsgebied wel gerichte

Van den Brande

maatregelen genomen. Uit de evaluatie van het impulsgebiedenbeleid blijkt dat hier veel positieve dingen inzaten. Een van de kritieken was wel dat dit te fragmentarisch en te projectgebonden was, en dat dit onvoldoende voor een structurele versterking op termijn zorgde. Ik heb altijd met de beste bedoelingen gezegd dat hier toch enkele nuttige, structureel versterkende initiatieven werden genomen. Alle maatregelen zullen op middellange termijn de economische onderbouw van de regio versterken, de tewerkstelling behouden en nieuwe bedrijven en tewerkstellingsplaatsen aantrekken.

Al bijna twee jaar gaan extra middelen naar het 5b-gebied Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied. Er is een integraal plattelandsontwikkelingsprogramma, eerst en vooral voor de agrarische regio de Westhoek, maar ook voor het Middenkustgebied Oostende-Middelkerke-Bredene en het hinterland Gistel-Oudenberg. Voor de andere primaire sector, de zeevisserij, werd met het uitwerken van de economische reconversie en de diversificatiemaatregelen voor de zeevisserij, ingespeeld op het toerisme en de economisch-infrastructurele troeven van de regio, de zee- en luchthaven.

Mijnheer de voorzitter, ik wil benadrukken dat de commissie hevig heeft gediscussieerd over de bepaling van de 5b-doelstellingsgebieden: een deel van de Kempen, ongeveer de helft van Limburg, Meetjesland en de Westhoek. Het was niet vanzelfsprekend dat dit zou worden aanvaard voor dit ruimere gebied: 5b gaat per definitie over plattelandsontwikkeling en -omschakeling.

In die zin werden toch een aantal maatregelen van enig belang voor de Oostendse regio genomen, vooral met betrekking op de luchthaven en het visserijtoerisme. Voor de Westhoek werden tot op heden onder meer de landbouw ondersteund, en werd ook voorzien in de verdere uitrusting van regionale bedrijventerreinen te Ieper en Diksmuide. Het valt dus niet te ontkennen dat we een aantal prioritaire beslissingen hebben genomen, ondanks de principiële beslissing van – ik meen – 8 februari 1992, die een bevriezing inhield vanuit de noodzaak om een aantal dingen in het kader van de ruimtelijke planning en zo te herbekijken. Het 5b-programma loopt nog tot eind 1999 en projecten kunnen worden gefinancierd tot 2001. Tot daar de stand van zaken.

Inzake de noodzakelijke verdere versterking en diversificatie van het kwalitatief toeristisch aanbod aan de Vlaamse kust, verwijs ik naar het meerja-

renkustprogramma van de Vlaamse regering, waarvoor aanvullende middelen worden uitgetrokken. Ik hoop op dit vlak in de eerstvolgende weken, eind april of begin mei, zoals beloofd een eerste oriëntatie te kunnen maken. Dit is dus zeker een te korte termijn, vermits het over een meerjarenprogramma gaat. Maar hiermee wil ik aangeven dat we ook vanuit dat facet versterkend willen werken. Ik zal een operationeel programma voorleggen en uitnodigen om concrete toeristische projecten met een aanwijsbare hefboomfunctie aan te brengen. Hoe waardevol het geval van Herentals van zonet en andere zaken ook kunnen zijn, toch zegt de commissie terecht dat wat naar toerisme gaat, structureel versterkend moet zijn. Let wel, ik refereer absoluut niet aan wat de commissie op een aantal punten doet ten aanzien van ondersteuning.

Ik ben helaas binnen dit tijdsbestek maar tot Nieuwpoort geraakt. Ik had er zoveel voor over om iets verder, helemaal in het diepe westen van de kust te kunnen aanbelden. Maar als u mij uitnodigt, sta ik er vandaag nog.

Het ander punt is het wooncomfort in tal van gemeenten in de Westhoek. Dat ligt, zoals de heer Demeulenaere zegt, lager dan het Vlaamse gemiddelde. Recente huisvestingsstudies hebben dit nog objectief en duidelijk aangetoond. Onder meer naar aanleiding van het voorontwerp van decreet tot een Vlaamse wooncode, zullen de beleidsprioriteiten inzake sociale huisvesting worden bepaald. In dat verband is er het voornemen om naast het versterken van de inbreiding van woningbouw in de stedelijke kernen, onder meer aan de hand van saneringsoperaties, bijzondere aandacht te besteden aan de verbetering van de woonkwaliteit van de bestaande woningen. Ik kan u zeggen dat de minister bevoegd voor huisvesting, hiertoe in overleg een aantal initiatieven zal nemen. Als we voor Vlaanderen globaal nagaan hoe de hernieuwing van het woningbestand er moet uitzien, dan zien we dat we daarvoor voor een groot deel een beroep moeten doen op de bestaande voorzieningen. Want als we de ruimte nog wat willen openhouden en alles zijn plaats willen geven, zullen we het op die manier moeten aanpakken. Er zullen terzake initiatieven worden genomen.

Op het volgende punt ben ik het niet helemaal met u eens. Mijns inziens dient het structureel tekort aan bijkomende bedrijventerreinen sterk genuanceerd. Als u het alleen hebt over het gebied dat in uw interpellatie de eerste aandacht heeft gekregen, dus niet over heel West-Vlaanderen, dat zou ik u nog kunnen volgen. Maar de voorbije jaren zijn de gewestplannen Ieper, Poperinge, Diksmuide, Tor-

Van den Brande

hout, Veurne en Westkust, precies ter bestrijding van dit tekort gewijzigd. Het volstaat om het lijstje van de wijzigingen erop na te slaan. Die waren nogal duidelijk gesitueerd op de gewestplannen die ik hier heb aangehaald. Dit leidt niet tot de conclusie dat er een structureel tekort is aan bedrijventerreinen. Ik zeg nu niet dat hier of daar geen nood meer zou kunnen bestaan. Maar de situatie in de Westhoek kun je niet zomaar veralgemenen tot heel West-Vlaanderen, en bijvoorbeeld ook op Kortrijk-Roeselare toepassen.

Oostende beschikt langs de kanaalzone-achterhaven over aanzienlijke reserves. Ik pleit ervoor om een herbestemming te geven waar er reserves zijn, in plaats van nieuwe ruimtes aan te snijden. Ik denk dat alle fracties het daar min of meer eens zijn. Binnen het RSV is de principiële ruimtelijke optie genomen om op de eerste plaats bedrijventerreinen van enige omvang te voorzien in de zogenaamde economische knooppunten. Voor de Westhoek zijn dit Veurne, Nieuwpoort, Kortemark, Diksmuide, Ieper, Poperinge en Wervik. Uiteraard is Oostende als stadsgewest en economische poort met zijn zeehaven en regionale luchthaven, een economisch knooppunt.

Voor plaatselijke behoeften, met name voor KMO's, kan een plaatselijk bedrijventerrein tot maximum 5 hectare uitbreiden. Dit dient te gebeuren volgens de gemeentelijke BPA-procedure. De niet-structurele tekorten aan bijkomende bedrijventerreinen, de bestaande reserves en de mogelijkheid om plaatselijke bedrijventerreinen tot stand te brengen via een BPA, geven de gelegenheid voldoende in te spelen op de bestaande behoeften.

De problematiek van de zogenaamde zonevreemde bedrijven werd enkele weken geleden beleidsmatig opgelost door de Vlaamse regering. De meningen daarover waren verdeeld. Dit gebeurde door het uitvaardigen van een sectorale omzendbrief met specifieke BPA-procedure waarbij de rechtmatige economische behoeften aan uitbreiding worden getoetst aan de principes van het RSV. De gemeenten hebben ondertussen de omzendbrief ontvangen en bereiden zich voor. Dat zal ongetwijfeld ook in die streek gebeuren.

Een volgend punt betreft de infrastructurele ingrepen. U verwijst naar de problematiek Ieper-Veurne en de A19. We hebben het daarstraks al even gehad over de laatste kilometers die nog moeten worden uitgevoerd. Zij zijn niet ingetekend op de verschil-

lende plannen, maar de problematiek van de verbetering van de verbinding tussen Kortrijk, Ieper en de Westkust is wel opgenomen. Verder onderzoek, onder meer op basis van het recent afgesloten openbaar onderzoek, met maximale participatie van de in de regio aanwezige sociaal-economische actoren, zal de uiteindelijke keuze moeten bepalen. Er werd hier al op een aantal wrijvingspunten gewezen. Dit nu afgesloten openbaar onderzoek kan enkele indicaties geven. Er is ontegensprekelijk een objectieve nood om die verbinding te verbeteren.

De ontsluiting van de Oostendse haven, de zogenaamde verbindingsautosnelweg Kennedy-rondpunt tot De Bolle is opgenomen in het integraal renovatieplan van de Oostendse haven. Op basis van een principiële beslissing van de Vlaamse regering in 1994 wordt dit renovatieplan van de Oostendse haven uitgevoerd a rato van verschillende honderden miljoenen op jaarbasis, dit op de eerste plaats in de voorhaven. De nog steeds lopende discussie over de ontwikkeling van de voorhaven versus de achterhaven met de bouw van een zeeluis, moet naar mijn overtuiging – en dat is ook de mening van de Vlaamse regering – vooral maritiem-economisch worden benaderd. De functie van de Oostendse haven moet in complementariteit worden gezien met de andere Vlaamse zeehavens. Op het vlak van de globale havenproblematiek moeten we duidelijke lijnen trekken, daar zullen we op een ander moment nog op terugkomen. Het is echter absoluut noodzakelijk dat er complementair wordt gehandeld. De juiste functie van de Oostendse haven moet op die manier bekeken worden. Voor de shore sea-functie is er een belangrijke missie met reële expansiemogelijkheden weggelegd.

Ik zou de plaatselijke regionale politieke verantwoordelijken willen oproepen om keuzes te maken. Het regionaal-economisch belang van de Oostendse zeehaven werd financieel vertaald door het beschikbaar stellen van 20 percent van de middelen van de begroting Economie. Deze beslissing heb ik tijdens de vorige periode genomen, omdat ik ervan overtuigd was dat op dat vlak bepaalde zaken moeten kunnen gebeuren.

Ten slotte, heb ik reeds enkele elementen van het RSV geschetst voor de regio. Oostende en de hele kuststrook zijn weerhouden als stedelijk gebied. Dat heeft gevolgen op het vlak van huisvesting, industrie en infrastructuurwerken. Volgens de filosofie van het kernversterkend beleid zullen de reeds opgesomde centrumgemeenten binnen de Westhoek voldoende ruimte krijgen om te beantwoorden aan de diverse plaatselijke en regionale

Van den Brande

behoefden. Daaruit besluit ik dat wij als Vlaamse regering niet enkel die nood onderkennen, maar ons stapsgewijs en specifiek richten op de doelstellingen die het best worden ingevuld. We hebben maatregelen getroffen om dat te versterken en we zullen niet aarzelen om dat in de toekomst bijkomend te doen.

U hebt een heel menselijk verhaal gebracht. Ik deel uw zorg. De heer Ramoudt heeft het probleem aangehaald. Ik moet dit natrekken wat betreft de 15 kubieke meter. De Grondwet bepaalt dat bepaalde rechten en voorzieningen in het gelijkheidsprincipe zitten vervat, voor zover men in gelijke omstandigheden verkeert. Dat is de juiste interpretatie. De uitwijking en de inwijking betreffen een ruimere problematiek, maar het loonkostgegeven en het vergunningenbeleid behoren tot de prioriteiten van de Vlaamse regering. Ter afronding en met betrekking tot de vervlogen tijden nog het volgende : als we het boek Mijn land in de kering van Van Isacker lezen, is het heel opvallend dat dit alles van op afstand wel heel mooi en idyllisch lijkt. Maar er schuilt een veel hardere werkelijkheid achter.

Het arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende is een arrondissement in de kering. We zijn er ons allen van bewust dat een aantal ondersteunende hefboomen moeten worden aangebracht die voornamelijk moeten worden afgestemd op het tot stand brengen van een omgevingsklimaat dat toelaat om het wonen, werken en leven te verbeteren, met ook aandacht voor het toerisme. Maar ter plekke zal ook zelfverantwoordelijkheid moeten worden opgenomen.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de minister-president, ik zou er u op willen wijzen dat alles wat ik hier gezegd heb vooral betrekking heeft op de Westhoek. Daar rekenen wij, eerlijk gezegd, Oostende nooit bij.

De mogelijkheden die u opgesomd hebt voor Oostende, zijn natuurlijk zeer goed voor Oostende zelf. Wij stellen ons trouwens nog altijd de vraag of en wanneer die zeesluis er wel zal komen. Er zijn bepaalde collega's, waaronder een federale minister, die daar immers geen voorstander van zijn. Dat zullen we moeten afwachten.

Maar ik had het dus vooral over de Westhoek. Ik bedoel daar het hinterland mee. De kustzone stelt het inzake wooncomfort en werkgelegenheid immers tamelijk goed. In Oostende ligt de werkloosheid op 18 percent, in het hinterland op 15 percent. Maar dit lagere cijfer voor het hinterland kan worden verklaard door het feit dat zoveel echtgenotes thuisblijvende huismoeders zijn die niet tot de werkzoekenden gerekend worden. Trouwens, indien alle uitgeweken afgestudeerden in de Westhoek gebleven waren, dan zou dat percentage nog veel hoger liggen. Die mensen zijn allemaal voorgoed vertrokken, en dit geeft een vertekend beeld van de werkloosheid in onze regio.

Mijnheer de minister-president, we betwisten de inzet niet van mijnheer Hoste, de manager die u aangesteld hebt. Wij kennen hem goed en hij kent de Westhoek goed. Hij doet zijn werk met hart en ziel. Maar ik heb van u nog niets gehoord over de resultaten naar de tewerkstelling toe.

Ik wens het in deze context even te hebben over een initiatief dat in de streek van Poperinge werd genomen ten gunste van de hoppeteelt. Er werd daar een machine aangekocht om de hoppe te plukken. Die machine werkt tot op een hoogte van twee meter, maar zoals u weet kunnen hopperanken een hoogte kunnen bereiken van vijf meter ! U ziet : men wil soms wel iets doen, maar wat men doet ...

De heer Herman Candries : Kon men die machine dan niet aanpassen ?

De heer Julien Demeulenaere : Ik heb ze niet aangekocht en zal me daarover dan ook niet uitspreken.

Maar wat de industrieterreinen betreft, moet ik vaststellen dat men het in Frankrijk bijvoorbeeld helemaal anders aanpakt. Als men daar over de autoweg rijdt, dan ziet men aan elke uitrit industrieterreinen gebruiksklaar liggen. Zoiets trekt bedrijven aan. Daar denkt men bij ons zelfs niet aan.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik wil hierover niet polemiseren, maar wens te verwijzen naar Le Nouvel Observateur van vier weken geleden. Daar wordt precies de analyse gemaakt van Nord-Pas de Calais in het noorden van Frankrijk. We laten ons te veel verblinden door zaken die in de schijnwerper staan. We moeten eerder structureel bekijken wat, zelfs met maatregelen zoals die in het kader van de doelstelling 1-gebieden, de juiste perspectieven zijn. Een dergelijke analyse wordt

Van den Brande

dan plotseling veel genuanceerder. Men spreekt nog steeds van een donker en zwart gebied op de kaart van Frankrijk als we het bijvoorbeeld vergelijken met een stuk van de Elzas. De confrontatie is natuurlijk sterker als de vergelijking doorgetrokken wordt naar de Westhoek.

Mijnheer Demeulenaere, ik moet u er wel op wijzen dat uw interpellatie gericht was op de algemene achterstand van het arrondissement Veurne-Diksmuide-Ieper-Oostende. U bent uw interpellatie trouwens begonnen met de verwijzing naar de RMT. Daarom heb ik ook een globaal beeld gegeven, goed beseffend dat er wel degelijk subverschillen bestaan. Daarom heb ik ook verwezen naar een aantal zichtbare evoluties in Ieper, Torhout, Poperinge, Diksmuide, Veurne en de Westkust. Ik heb me dus niet alleen tot Oostende beperkt, maar heb geprobeerd uw interpellatie in haar algemeenheid te benaderen.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de minister-president, dat geef ik toe, maar door een beperking tot 5 hectare kan een kleine gemeente nooit een grote worden. Daarover zult u het wel met mij eens zijn.

Ik denk nu bijvoorbeeld aan Gistel. Mijn fractieleider is toevallig ook een West-Vlaming, althans van herkomst. Hij zal dus kunnen bevestigen dat Gistel nooit groot zal kunnen worden.

Minister-president Luc Van den Brande : Misschien omdat uw fractieleider daar niet meer woont !

De heer Julien Demeulenaere : Neen, omwille van die 5 hectare.

Ik wil er mijn collega ook nog even op wijzen – maar dit is niet voor het verslag bestemd – dat Willem Vermandere afkomstig is uit Lauwe, dus niet uit de Westhoek. Hij woont wel in de Westhoek. Het is trouwens een goede vriend van mij en we hebben samen nog les gegeven. Hij jeunt zich in de Westhoek, als u begrijpt wat ik met dat werkwoord bedoelt.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik heb deze interpellatie aandachtig gevolgd. De vraag die ik me stel, is of het zogenaamde streekbeleid van de Vlaamse regering ook resultaten oplevert voor een gebied dat op sociaal-economisch vlak als een

achtergebleven gebied wordt beschouwd. Uit het voorbeeld van de heer Demeulenaere blijkt duidelijk dat de Vlaamse regering dienaangaande onvoldoende doelmatige beleidsmaatregelen neemt.

Mijnheer de minister-president, u zegt duidelijk dat de Westhoek een van de acht impulsgebieden is die men enkele jaren geleden heeft gebruikt om op Vlaams-economisch gebied een specifiek streekbeleid te gaan voeren. Wij hebben altijd gezegd dat deze manier van een beleid te voeren, met selectieve aandacht voor specifieke subgebieden, overkomt als een versnipperd beleid. Door deze versnippering wordt het te onduidelijk, ook voor degenen die willen investeren. Dit economische beleid op Vlaams niveau lijkt sterk op het economisch beleid op Europees niveau. Op Vlaams niveau zijn er de impulsgebieden ; op Europees niveau gebeurt dit via het erkennen van het gebied als een doelstelling 5b-gebied. Hierbij probeert men via subsidies voor fragmentarische projecten de sociaal-economische ontwikkeling van een gebied te bevorderen.

Mijnheer de minister-president, ik neem aan dat er inderdaad goede pogingen worden ondernomen. Ik stel dit ook vast voor het Meetjesland. Als ik echter de meerwaarde van deze projecten probeer te beoordelen, moet ik vaststellen dat men daar eigenlijk heel pover scoort. De aanpak waarbij men via subsidies en selectieve projecten gebieden probeert te ondersteunen, lijkt me dan ook niet de gewenste resultaten op te leveren.

Binnenkort zullen we het debat voeren over de tewerkstelling. Moeten we in dat verband niet teruggrijpen naar de twee klassieke instrumenten : de lineaire maatregelen inzake de arbeidskosten enerzijds en de uitbouw van de omgevingsfactoren anderzijds, meer specifiek de infrastructuur van wegen en industrieterreinen ? Mijnheer de minister-president, mijns inziens moet u alle beschikbare middelen daarvoor aanwenden. Als men de middelen te versnipperd aanwendt, kan men deze niet meer gebruiken om structurele maatregelen te nemen.

Er is hier sprake van een tegengestelde beweging. Aan de ene kant zijn er West-Vlaamse bedrijven die naar Noord-Frankrijk trekken. Aan de andere kant komen er Franse werknemers werken in Vlaamse bedrijven, ook al zijn er in Vlaanderen veel mensen werkloos. Deze beweging moet ons tot nadenken stemmen. Mijns inziens heeft dit alles te maken met de arbeidskosten en met het gebrek aan ruimte in Vlaanderen. Dit alles moet zeker nader worden bestudeerd.

Denys

Er is inderdaad een verschil tussen zuid-West-Vlaanderen en de Westhoek. De streek van Kortrijk en Roeselare is traditioneel een streek die altijd meer ondernemingsinitiatief heeft gehad dan de Westhoek. Dit is altijd meer een agrarische streek geweest, aansluitend bij het toerisme. Het is echter wel opvallend dat als de ondernemers nieuwe ruimte en nieuwe investeringsplaatsen zoeken, ze deze niet in de Westhoek zoeken, maar wel in Noord-Frankrijk. Als de omstandigheden in de Westhoek en in Noord-Frankrijk gelijk zouden lopen, zouden ze ongetwijfeld naar de Westhoek gaan. Daar ben ik van overtuigd. In Frankrijk echter zijn momenteel de fiscale en ondernemingsvoorwaarden gunstiger dan bij ons. Aan die problematiek moeten we meer aandacht besteden.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft duidelijk gezegd waarom hij de interpellatie heeft gericht aan minister-president Van den Brande. Mijnheer Denys, ik wil vermijden dat we nu een andere discussie voeren. Uw betoog heeft vooral betrekking op het regionaal-economisch beleid. Uw opmerkingen zou u dus eigenlijk moeten richten aan minister Van Rompuy. Het strategisch regionaal-economisch beleid van minister Van Rompuy heeft trouwens het strikte pad van de loutere impulsgebiedenbenadering verlaten.

Zoals u zelf al zei, zal er tijdens het komende werkgelegenheidsdebat genoeg tijd zijn om de problematiek zoals u die nu schetst, aan te kaarten. We mogen echter de dingen niet door elkaar halen.

Als u pleit voor algemene maatregelen, omwille van een Vlaams beleid, dan zullen een aantal onder ons daar wellicht oor naar hebben. U moet evenwel goed beseffen dat algemene lineaire maatregelen sterker maken wie al sterk staat, maar daarom niet sterker maken wie al zwak staat. Dat is het principe van algemene lineaire maatregelen. Men moet weten wat men wil.

De heer Demeulenaere houdt een interpellatie waarin hij erop wijst dat in specifieke deelgebieden van Vlaanderen bepaalde maatregelen, die in andere streken van Vlaanderen wel resultaat opleveren, geen resultaten opleveren in die specifieke deelgebieden. Dat heeft in de eerste plaats niets te maken met lineaire maatregelen, maar wel met specifieke factoren van een deelgebied. Ik dacht dat dat de aard was van de interpellatie. We moeten ons ervoor hoeden niet elke interpellatie te willen ombuigen tot een soort van redenering die telkens

opnieuw, naar aanleiding van elk onderwerp, aan de orde komt.

De heer André Denys : Dat is niet de bedoeling geweest. De heer Demeulenaere heeft verscheidene aspecten behandeld, waaronder sociaal-economische. Enerzijds heb ik gezegd dat men oog moet hebben voor de klassieke instrumenten. Die kunnen lineair zijn. Anderzijds heb ik gezegd dat men, bijvoorbeeld, inzake omgevingsfactoren en infrastructuur beter de middelen groepeerd en globaliseert.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, vooraf zou ik willen opmerken dat men mij geen gebrek aan sympathie voor de Westhoek mag verwijten. Toch zie ik het anders. Ik ben zeer onder de indruk gekomen van de interpellatie van de heer Demeulenaere en evenzeer door het antwoord van de minister-president. Ik heb uiteraard veel begrip voor wat naar voren is gebracht. Mijns inziens is dit goed voor gebruik binnenskamers. We mogen evenwel de enorme troeven van de Westhoek niet uit het oog verliezen. Ik ken daar meerdere bedrijven die op hun terrein wereldkampioenen zijn. Er zijn daar mogelijkheden, er zijn goede scholen. Als ik hoor dat iedereen wegloopt, dan vraag ik me af wat er scheelt. Waar is de ondernemerszin gebleven ?

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een mededeling voor de heer Denys, maar hij verlaat het pand. Zo zal hij natuurlijk niet weten wat de regering antwoordt. Ik hoop dat de heer Ramoudt hem daarover bij gelegenheid wil inlichten ?

De heer Herman Candries : Ik vraag toch uitdrukkelijk aandacht voor het enorme menselijke potentieel in de Westhoek. Het is spijtig indien een aantal mensen weglopen. De opmerking daarnet, toen men zei dat er wel een machine was voor de hoppluk, maar dat ze maar twee meter hoog ging, deed me echter nadenken. Welnu, er zijn ideale machinebouwers in de omgeving. Er is een markt, los dat op ! Als men een plukmachine heeft, is het gemakkelijk om die aan te passen aan de hoogte. Alleen al het formuleren van zo'n probleem doet me pijn. Dat wil zeggen dat er een markt is, maar dat men er onvoldoende op inspeelt.

Er ontbreekt wat dynamiek, een dynamiek die men elke dag kan opsnuiven in die andere regio van West-Vlaanderen, even verderop, meer hiernaar-

Candries

toe, waar van alles goud wordt gemaakt. Dezelfde kansen zijn ook daar voorhanden. Er zijn dezelfde mensen, er is min of meer dezelfde infrastructuur. Ik neem aan dat de doortrekking van een aantal snelwegen een probleem vormt. Ik zou veel liever het accent zien leggen op de troeven waarover de Westhoek beschikt, veeleer dan te gaan klagen. Vlaanderen en de Westhoek hebben er geen baat bij te klagen, want hun potentieel is enorm. De minister-president heeft een aantal keren naar de luchthaven van Oostende verwezen : laten we alles dan ook eens extrapoleren in die zin. De Lufthansa-boss zegt dat een zogenaamde slot – een vergunning voor regulier verkeer – meer, hem drieduizend arbeidsplaatsen oplevert. De vraag is wat we kunnen doen om een aantal honderden arbeidsplaatsen bij te creëren door in te spelen op een breder aanbod in de luchtvaart. Ik zie heel wat troeven, we moeten dus geen pessimistische houding aannemen. We moeten uiteraard vechten en daarbij steeds harder boksen.

Minister-president Luc Van den Brande : Voorzitter, ik moet opstappen. Ik heb u gemeld dat ik om

vier uur de Sloveense missie van Buitenlandse Zaken moet ontvangen.

Wat de omgevingsfactoren betreft, terzake zijn er investeringen gedaan zoals nooit voorheen. Ten tweede : het impulsgebiedenbeleid is sinds drie jaar omgebogen naar een streekbeleid dat zich moest ontwikkelen. Ten derde : zoals de voorzitter gezegd heeft, hangen een aantal problemen samen met meer algemene benaderingen, zoals de loonkosten, enzovoort. Er zijn veel goede redenen die overeind blijven om een specifiek beleid te voeren voor specifieke problemen die zich stellen. Op dat punt denk ik dat de heer Candries volkomen gelijk heeft. Het is goed dat we samen die analyse maken, maar we moeten niet zeggen dat er niets erger kan. Dit neemt niet weg dat die zorg moet geuit worden en dat we daarop moeten inspelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.57 uur.*
